

	Strana
Předmluva	15
1. HISTORICKÉ POZNÁMKY	17
Otakar K l e i n	
G. Kabrhel	17
J. Čančík	18
M. Kredba	18
J. Liškutin	18
V. Mucha	19
J. Kabelík	19
N. N. Litvinov	19
2. SPOLEČNOST A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	21
Otakar K l e i n	
G. Husák	21
Stockholm 1972	21
Vláda ČSR a ÚV NF a další	21
XVII. sjezd KSČ, citace	22
Politická správa XXVII. sjezdu KSSS	22
3. SKUPINOVÁ DIAGNÓZA A TERENNÍ HYGIENICKÉ ŠETŘENÍ - PROTOKOL	23
Otakar K l e i n	
3.1 Schéma kapitoly	23
3.2 Klíčová slova	23
3.3 Nejdůležitější pojmy a definice	23
3.4 Skupinová diagnóza	23
3.4.1 Zásady tvorby skupinové diagnózy	24
- Reprezentativnost	24
- Reprodukovatelnost	25
- Srovnatelnost	25
3.5 Hygienické šetření a jeho záznam	26
3.5.1 Osobní vystupování	26
3.5.2 ZÁZNAM - Protokol hygienického šetření	27
3.6 Vědecké informace	30
3.7 Literatura	31
4. INFORMAČNÍ SYSTÉM HYGIENICKÉHO DOZORU (ISHD)	33
Jaromír S e b o t a	
4.1 Schéma kapitoly	33

	Strana
4.2	Klíčová slova 33
4.3	Význam ISHD 33
4.4	Vyplňování záznamu o hygienickém šetření 33
4.5	Vzor Záznamu o hygienickém šetření 35
4.6	Literatura 36

HYGIENICKÉ HODNOCENÍ ELEKTROMAGNETICKÝCH POLÍ
(KAP. 5 až 8)

5.	OSVĚTLENÍ 37
	Jiří R a m e š
5.1	Schéma kapitoly 37
5.2	Klíčová slova 37
5.2.1	Nejdůležitější pojmy a definice 38
5.3	Měření osvětlenosti luxmetrem 39
5.4	Denní osvětlení 40
5.4.1	Měření a hodnocení denního osvětlení 40
5.4.2	Prostorové a technické parametry 42
5.5	Umělé osvětlení 43
5.5.1	Měření a hodnocení umělého osvětlení 43
5.5.2	Barva a spektrální složení umělého světla 46
5.6	Sdružené osvětlení 47
5.6.1	Měření a hodnocení sdruženého osvětlení 47
5.7	Rušivé oslnění 47
5.8	Barevná úprava prostředí 48
5.9	Subjektivní hodnocení světelných podmínek 49
5.10	Ukázky zpracování protokolů měření osvětlení 49
5.11	Literatura 50
6.	LASERY 52
	Jiří R a m e š
6.1	Schéma kapitoly 52
6.2	Klíčové slovo a nejdůležitější pojmy 52
6.3	Práce se zdroji stimulovaného záření 53
6.4	Ochrana zdraví 53
6.5	Dělení laserů dle Směrnice MZd ČSR č. 61 53
6.6	Literatura 55
7.	NEIONIZUJÍCÍ ZÁŘENÍ 56
	Jiří R a m e š
7.1	Schéma kapitoly 56

7.2	Klíčové slovo a nejdůležitější pojmy	56
7.3	Úvod	57
7.4	Maximální hodnoty ozáření elektromagnetickými vlnami	57
7.5	Biologické účinky neionizujícího záření	58
7.6	Ochrana zdraví	58
7.7	Literatura	59
8.	IONIZUJÍCÍ A RTG ZÁŘENÍ	60
	Otakar K l e i n	
8.1	Memento kapitoly	60
8.2	Schéma kapitoly	60
8.3	Klíčová slova	60
8.4	Nejdůležitější pojmy a definice	61
	- Principy dekontaminace ra látek	61
	- Aktivní pacient	61
	- Monitorování osob v riziku ionizujícího záření	61
	- Zdravotní kontraindikace pro práci s ionizujícím zářením ...	62
8.5	Jednotky ionizujícího záření	63
8.6	Nejvyšší přípustné dávky ionizujícího záření	64
8.7	Příklady řešených úloh	65
8.8	Schéma kontroly RTG pracoviště	66
8.9	Literatura	73
9.	MĚŘENÍ A HODNOCENÍ HLUKU PROSTŘEDÍ	75
	Jaromír J i n d r a	
9.1	Schéma kapitoly	75
9.2	Klíčová slova a nejdůležitější údaje	75
9.3	Nejdůležitější pojmy a definice	76
9.4	Předběžná šetření a příprava měření	80
9.5	Přístroje k měření hluku	80
9.5.1	Práce se zvukoměrem	81
9.6	Zpracování výsledků měření	82
9.6.1	Výpočet průměrných hladin hluku	82
9.6.2	Výpočet ekvivalentní hladiny hluku	82
9.6.3	Výpočet čísla třídy hluku N	82
9.6.4	Výpočet hlukové zátěže jednotlivce	83
9.7	Nejvyšší přípustné hodnoty hluku	83
9.8	Hodnocení výsledků měření hluku	86
9.8.1	Kategorizace pracovišť	86
9.8.2	Biologické hodnocení škodlivosti hluku	87
9.9	Opatření proti hluku a ochrana pracujících	87
9.9.1	Zdravotní kontraindikace pro práci v nadměrném hluku	87
9.9.2	Vstupní prohlídky	88
9.9.3	Periodické prohlídky	88

	Strana
9.9.4	Omezení hlukové zátěže 88
9.9.5	Osobní ochranné pracovní prostředky k ochraně sluchu 88
9.10	Literatura 91
10.	PITNÁ VODA 92
	Jaromír J i n d r a
10.1	Schéma kapitoly 92
10.2	Klíčová slova 92
10.3	Nejdůležitější údaje 93
10.4	Nejdůležitější pojmy a definice 93
10.5	Místní vyšetřování zdroje pitné vody 95
10.6	Odběr vzorků vody 96
10.7	Laboratorní vyšetření pitné vody 96
10.8	Hodnocení výsledků šetření 98
10.9	Desinfekce malého vodního zdroje (studny) 100
10.10	Úprava vody v polních podmínkách a za mimořádných situací 102
10.11	Literatura 105
11.	BIOLOGIE VODY 106
	Vlasta G o t t w a l d o v á
11.1	Schéma kapitoly 106
11.2	Klíčová slova 107
11.3	Nejdůležitější pojmy a definice 108
11.4	Biologický rozbor pitné vody 108
11.5	Hodnocení biologických indikátorů znečištění pitné vody 109
11.6	Laboratorní testy toxicity na vodní organismy 110
11.7	Biologie čistírenských zařízení 111
11.8	Desinfekce odpadních vod 111
11.9	Literatura 114
12.	PŮDA 116
	Otakar K l e i n , Eva K r á l í k o v á
12.1	Schéma kapitoly 116
12.2	Klíčová slova, nejdůležitější pojmy a definice 116
12.3	Význam půdy pro člověka 116
12.4	Zdroje a faktory znehodnocování půdy 116
12.4.1	Biologické faktory 117
12.4.2	Fyzikálně chemické faktory 118
12.5	Helminologické vyšetření půdy (princip) 119
12.6	Literatura 119

13.	MIKROKLIMA - MĚŘENÍ A HODNOCENÍ	120
	Tomáš B u ř i l	
13.1	Schéma kapitoly	120
13.2	Klíčová slova, nejdůležitější pojmy a definice	120
13.3	Nejdůležitější pojmy a definice	120
13.4	Mikroklima - měření a hodnocení	121
13.5	Metodika anamnestického vyšetření mikroklimatických podmínek prostředí	122
13.6	Objektivní metodika vyšetření fyzikálních a fyziologických faktorů	122
13.7	Hodnocení mikroklimatických podmínek prostředí	129
13.8	Literatura	133
14.	MĚŘENÍ A HODNOCENÍ ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ	134
	Tomáš B u ř i l	
14.1	Schéma kapitoly	134
14.2	Klíčová slova, nejdůležitější pojmy a definice	134
14.3	Nejdůležitější pojmy a definice	134
14.4	Příprava měření odběrů	135
14.5	Přístrojové vybavení pro měření obsahu škodlivin v ovzduší	135
14.6	Metody stanovení obsahu škodlivin v ovzduší	136
14.7	Metody měření prašnosti	137
14.8	Zpracování výsledků měření znečištění ovzduší	138
14.9	Hygienické hodnocení výsledků měření znečištění ovzduší	139
14.10	Látky znečišťující ovzduší	142
14.11	Ochrana ovzduší	143
14.12	Literatura	145

KOMUNÁLNÍ HYGIENA

15.	KOMUNÁLNÍ HYGIENA A ČINNOST LÉKAŘE PRVNÍHO KONTAKTU	147
	Tomáš B u ř i l	
15.1	Schéma kapitoly	147
15.2	Klíčová slova, nejdůležitější pojmy a definice	147
15.3	Nejdůležitější pojmy a definice	147
15.4	Terénní šetření v komunální hygieně	148
15.5	Hodnocení hygienického stavu a provozu veřejných saun	148
15.6	Hygienické šetření v provozovnách péče o pleť	149
15.7	Hygienické šetření v holičstvích a kadeřnictvích	149
15.8	Hygienické šetření v bytových jednotkách	149
15.9	Základní hygienické požadavky na hromadné ubytování	151
15.10	Činnost obvodního lékaře v oblasti komunální hygieny	152
15.11	Literatura	153

16.	HYGIENA VÝŽIVY	154
	Anna A u j e z d s k á	
16.1	Schéma kapitoly	154
16.2	Hygienické vyšetřování poživatin	155
16.3	Cizorodé látky v poživatinách	159
16.4	Hodnocení výživy člověka	160
16.5	Hygienické hodnocení stravy	160
16.6	Metoda posuzování pestrosti stravy	162
16.7	Doporučené dávky energie, hlavních živin a látek přídatných ...	164
16.8	Návod k používání "Tabulek výživových hodnot potravin"	169
16.9	Výživový režim	170
16.10	Vyšetřování a hodnocení výživového stavu	171
16.11	Hodnocení výživového stavu	184
16.12	Požadavky na pracovníky ZSS - zdravotní průkaz	184
16.13	Hygiena ZSS	186
16.14	Literatura	186

HYGIENA DĚTÍ A DOROSTU

17.	HODNOCENÍ SOMATICKÉHO A PSYCHICKÉHO VÝVOJE DOSPÍVAJÍCÍHO ORGA- NISMU A HYGIENA KOLEKTIVNÍCH ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI A DOROST	189
	Otakar K l e i n	
17.1	Schéma kapitoly	189
17.2	Klíčová slova, nejdůležitější pojmy	191
17.3	Hygiena pedagogického procesu	191
17.4	Biologický věk dítěte	199
17.4.1	Kostní a zubní věk	199
17.4.2	Mentální věk	201
	Test školní zralosti dle KERN-JIRÁSKA	201
	- PSM vývoj dětí (3 - 6 let) dle JIRÁSKA	206
	- PSM vývoj dětí kolektivních zařízení (3 - 36 měsíců) dle KLEIN-JOSÍFKO	207
17.5	Somatický stav a vývoj (KAPALÍN)	213
17.5.1	Test normality a odhad x' , s	226
	- Protokol	233
	- Střední výška redičů	233
17.6	Záznam hygienického šetření v kolektivních zařízeních pro děti a dorost	235
17.7	Literatura	236

18.	PSYCHODIAGNOSTICKÉ METÓDY A ICH POUŽITIE V MEDICÍNSKEJ PRAXI ..	237
	Ján H r o m ý	
18.1	Schéma kapitoly	237
18.2	Kľúčová slová	237
18.3	Pojmy - definície	237
18.4	Základné trendy používania psychodiagnostických metód	237
18.5	Zásady použitia psychodiagnostických metód v medicínskej praxi a zásady ich ochrany	238
18.5.1	Úvodná časť	238
18.5.2	Interpretácia psychodiagnostických metód	238
18.5.3	Použitie a ochrana psychodiagnostických metód	239
18.6	Klasifikácia psychodiagnostických metód	240
18.7	Spôsob objednávanía psychodiagnostických metód a ich prehľad ..	240
18.8	Výkonové testy pre mládež a dospelých	241
18.9	Výkonové testy pre deti	244
18.10	Vývinové testy a testy školskej zrelosti	246
18.11	Metódy diagnostiky osobnosti pre dospelých	247
18.12	Metódy diagnostiky osobnosti pre deti	248
18.13	Proketívne techniky	249
18.14	Metódy diagnostiky záujmov, postojov, hodnôt	250
18.15	Špeciálne testy k diagnostike mozgových lézií	250
18.16	Pomocné metódy	251
18.17	Literatura	252
19.	HYGIENA ZDRAVOTNICKÝCH ZAŘÍZENÍ	253
	Ivana H o l c á t o v á	
19.1	Schéma kapitoly	253
19.2	Kľúčová slova, pojmy a definície	253
19.3	Zdravotnícká zařizení	253
19.4	Nemoci z povolání a nozokomiální nákazy	254
19.4.1	Výskyt infekční hepatitidy	254
19.4.2	Syndrom získané imunodeficiency	255
19.5	Práce s biologickým materiálom	256
19.6	Stomatologické pracoviště	257
19.7	Režim oddělení	258
19.7.1	Ochranný léčebný režim	258
19.7.2	Režim prádla	260
19.7.3	Stravování ve zdravotnických zařizeních	261
19.8	Protokol šetření ve zdravotnickém zařizení	261
19.9	Literatura	263

HYGIENA PRÁCE

20.	METODY HODNOCENÍ PRACOVNÍHO PROSTŘEDÍ A PRÁCE	264
	Sylvie Znojemská	
20.1	Schéma kapitoly	264
20.2	Klíčová slova a pojmy	264
20.3	Hygienická inspekce	265
20.4	Objektivní šetření faktorů pracovního prostředí	266
20.5	Profesiografická a časová analýza práce	266
20.5.1	Profesiografie	266
20.5.2	Časová analýza práce	268
20.6	Skupinové vyšetření zdravotního stavu pracujících	269
20.6.1	Skupinové klinické vyšetření	270
20.6.2	Doplňkové vyšetření kožní	271
20.7	Literatura	272
21.	FYZIOLOGICKÉ METODY HODNOCENÍ PRACOVNÍ A TEPELNÉ ZÁTĚŽE	273
	Petr Janů	
21.1	Schéma kapitoly	273
21.2	Klíčová slova	273
21.3	Přehled nejdůležitějších pojmů a definic	273
21.4	Fyziologické metody hodnocení pracovní a tepelné zátěže	274
21.5	Zjišťování a hodnocení energetického výdeje při práci	274
21.6	Zjišťování a hodnocení námahy kardiovaskulárního systému	282
21.7	Zjišťování a hodnocení termoregulační námahy	289
21.8	Literatura	292
22.	BIOLOGICKÉ EXPOZIČNÍ TESTY	293
	Zdeněk Mádlo	
22.1	Schéma kapitoly	293
22.2	Klíčová slova	293
22.3	Nejdůležitější pojmy a definice	293
22.4	Hygienické limity pro biologický materiál	293
22.5	BET - odběr a interpretace	295
22.6	Literatura	296
23.	KATEGORIZACE PRACOVIŠŤ	297
	Sylvie Znojemská	
23.1	Schéma kapitoly	297
23.2	Nejdůležitější pojmy a definice	297

	Strana
23.3	Kategorizace pracovišť 297
23.4	Riziková pracoviště 300
23.5	Literatura 301
24.	PRÁCE A PRACOVIŠTĚ ZAKÁZANÁ ŽENÁM, TĚHOTNÝM ŽENÁM A MATKÁM DO 9. MĚSÍCE PO PORODU A MLADISTVÝM 302
	Otakar K l e i n
24.1	Schéma kapitoly 302
24.2	Klíčová slova 302
24.3	Pracovní podmínky mladistvých 303
24.3.1	Zásady pro seznam prací a pracovišť zakázaných mladistvým 303
24.4	Nadlimitní břemena 304
24.5	Literatura 305
25.	MUTAGENEZA 306
	Ivana H o l c á t o v á
25.1	Schéma kapitoly 306
25.2	Klíčová slova, nejdůležitější pojmy 306
25.3	Definice, význam 307
25.4	Základní testy 307
25.4.1	Prokaryonta 308
25.4.2	Eukaryonta 308
25.4.3	Testy na savcích 308
25.4.4	Vliv na populace 309
25.5.1	Amesův test 309
25.5.2	Spot - test 310
25.6	Kontrolní otázky 312
25.7	Literatura 312
26.	PREVENTIVNÍ TOXIKOLOGIE - PRAKTIKUM 313
	Otakar K l e i n
26.1	Schéma kapitoly 313
26.2	Klíčová slova 313
26.3	Nejdůležitější pojmy a definice 313
26.4	Vybrané toxikometrické ukazatele preventivní toxikologie 314
26.5	Orientační odhad NPK 314
26.6	LD ₅₀ 316
26.6.1	Odhad LD ₅₀ dle BEHRENSSE 318
26.7	Literatura 321

27.	UKAZATELE ZDRAVOTNÍHO STAVU V HYGIENICKÉ PRAXI	322
	Otakar K l e i n	
27.1	Schéma kapitoly	322
27.2	Klíčová slova a nejdůležitější pojmy	322
27.3	Vybrané ukazatele	322
27.4	Nemocnost dětí v kolektivních zařízeních	323
27.4.1	Nemocnost respiračními chorobami (KOTULÁN)	323
27.4.2	Incidence/oš. dny plánované kapacity v jeslích (KLEIN)	324
27.5	Literatura	325
28.	PRÁCE S JEDY A ZVLÁŠT NEBEZPEČNÝMI JEDY	326
	Otakar K l e i n	
28.1	Schéma kapitoly	326
28.2	Klíčová slova	326
28.3	Nejdůležitější pojmy a definice	326
28.4	Jedy a zvlášt nebezpečné jedy	326
28.5	Seznam jedů a omamných látek	327
28.6	Evidence	328
28.7	Osnačování	328
28.8	Způsobnost pracovníků	329
28.9	Dozor	329
28.10	Skladování	330
28.11	Literatura	331
29.	ZDRAVOTNĚ NEPŘÍZNIVÉ VLIVY VE STOMATOLOGICKÉ PROFESI	332
	Sylvie Z n o j e m s k á	
29.1	Schéma kapitoly	332
29.2	Klíčová slova	332
29.3	Zdravotně nepříznivé vlivy ve stomatologické praxi	332
29.4	Literatura	336
30.	NEMOCI Z POVOLÁNÍ S PROJEVY V DUTINĚ ÚSTNÍ	337
	Petr J a n á	
30.1	Schéma kapitoly	337
30.2	Klíčová slova a nejdůležitější pojmy	337
30.3	Nemoci z povolání s projevy v dutině ústní	337
30.4	Profesionální poškození orgánů dutiny ústní fyzikálními vlivy ..	338
30.5	Profesionální poškození orgánů dutiny ústní chemickými vlivy ..	339
30.6	Literatura	342

31.	UKAZATELÉ RELATIVNÍ RIZIKO A ATRIBUTIVNÍ RIZIKO V POPULAČNÍM ŠETŘENÍ	343
	Miroslav T o m e k	
31.1	Schéma kapitoly	343
31.2	Nejdůležitější pojmy a definice	344
31.3	Populační šetření - obecné přístupy	344
31.4	Měření velikosti rizika	345
31.5	Výpočet ukazatelů relativní riziko a atributivní riziko ve stu- diích prospektivních	346
31.6	Výpočet ukazatelů míry rizika v retrospektivních studiích	347
31.7	Literatura	350
32.	LINIE PRVNÍHO KONTAKTU A CELOSPOLEČENSKÉ ZDRAVOTNICKÉ PROGRAMY	351
	Jiří R u d o l s k ý	
32.1	Schéma kapitoly	351
32.2	Klíčová slova	351
32.3	Nejdůležitější pojmy a definice	351
32.4	Celospolečenské zdravotnické programy a jednotná preventivní pro- hlídka	352
32.5	Způsob provádění jednotné preventivní prohlídky	353
32.6	Literatura	360
33.	OTÁZKY SYSTÉMOVÉHO A ODVĚTVOVÉHO STUDIA ENVIROMENTÁLNÍ PROBLEMA- TIKY	361
	Jan Č a b a r t , Miroslava P a š k o v á	
33.1	Literatura	362
34.	PROBLEMATIKA EKONOMIKY ZDRAVOTNÍHO STAVU	363
	Hana K l e i n e v á	
34.1	Schéma kapitoly	363
34.2	Klíčová slova a nejdůležitější pojmy	363
34.3	Stav problematiky	364
34.4	Metodické postupy	364
34.4.1	Dle O. F. Balaackého	365
34.4.2	Dle RVHP	365
34.4.3	Dle čl. autorů	365
34.4.4	Stručný souhrn předložených metodických přístupů	366
34.5	Příklad výpočtu ekonomických ztrát z nemoonosti	367
34.6	Limity metodik	369
34.7	Literatura	370